

ODIN zamiast ALIS

#Lotnictwo wojskowe #Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 19 stycznia 2020

DoD USA poinformował, że Lockheed Martin opracowuje nowy system wsparcia eksploatacji samolotów wielozadaniowych *stealth* F-35. Według Ellen Lord, podsekretarza obrony ds. akwizycji i obsługi, ma on zostać zoptymalizowany pod względem wydajności. Nowy system - Operational Data Integrated Network (ODIN) ma zastąpić powszechnie krytykowany Autonomic Logistics Information System (ALIS).

Zdjęcie: USAF

ALIS miał wspierać wszystkie aspekty operacji F-35, w tym planowanie misji, planowanie lotów, naprawy i planową konserwację, a także zamawianie części zamiennych. Jednak system stał się znany głównie z powodu ciągłych problemów. Lockheed Martin i US Air Force próbowały naprawić sytuację, ale bez powodzenia. Wojska lotnicze powołały nawet specjalny zespół programistów – Kessel Run, który w ramach programu *Mad Hatter* (*Szalony Kapelusznik*) opracował program *Kronos*. Ten jednak nie spełnił oczekiwań.

USAF chcą, by ODIN był oparty na chmurze. Taki miał być także projektowany dotąd ALIS Next (ALIS Next Gen). Wielu analityków ocenia więc, że nowa nazwa to raczej rebranding, a nie określenie całkowicie nowego programu.

Warto przypomnieć, że znacznie poważniejsze zarzuty niż USAF stawiają ALIS zagraniczni użytkownicy F-35. Po odebraniu pierwszych samolotów niektóre kraje uświadomiły sobie bowiem, że ich eksploatacja jest transparentna dla strony amerykańskiej ze względu na stały transfer wszelkich danych do producenta – Lockheed Martina, a więc i zapewne do służb wywiadowczych USA. ALIS sprawia, że samolot jest całkowicie zależny od USA i praktycznie uniemożliwia jego użycie w

sposób sprzeczny z interesami USA.

Oficjalnie podstawowym zadaniem ALIS jest wsparcie logistyczne eksploatacji samolotów F-35. W praktyce zmusza on do kupowania części zamiennych tylko od ich producenta – Lockheed Martina. Koncern i współpracujące z nim instytucje dysponują w czasie rzeczywistym kompletem informacji o stanie dostarczonych myśliwców i ich gotowości bojowej – najbardziej czułego punktu wszystkich wojsk lotniczych. Mogą to wykorzystać na różne sposoby, na przykład blokując dostawy kluczowych części dla uzyskania celów ekonomicznych, politycznych lub wojskowych.

USA dzięki ALIS wiedzą jednak znacznie więcej. System wykorzystujący sztuczną inteligencję informuje o tym, jakie misje realizują samoloty, jakie przenoszą uzbrojenie, dokąd lecą i na jakiej są wysokości. Te informacje mogą zostać wykorzystane w różny, niekorzystny dla użytkownika sposób. Dzięki nim Stany Zjednoczone Ameryki mogą zablokować użycie F-35 w operacjach, które nie są przez nie aprobowane. Ponieważ dane są transmitowane do chmury, możliwe jest ich przechwycenie przez wrogie państwa z wszelkimi, trudnymi do wyobrażenia konsekwencjami. Może to być po prostu namierzenie położenia samolotu, ale też cyberatak na system dowodzenia...

Niektórzy nabywcy próbują ograniczyć uzależnienie od ALIS. Na przykład Norwegia porozumiała się z Włochami i wspólnie pracują nad nakładką na ALIS uniemożliwiającą transfer wrażliwych danych o wykonywanych misjach i bieżącym położeniu poszczególnych samolotów F-35. Podobny system rozwija także Izrael i Wielka Brytania, które jako jedyne poza USA uzyskały dostęp (przynajmniej częściowy) do kodów źródłowych oprogramowania. Tylko Izraelczycy mogą montować w swych F-35I Adir własne systemy walki radioelektronicznej i kierowania uzbrojeniem niezależne – przynajmniej teoretycznie – od USA. Według analityków z Ankary, to ALIS była główną przyczyną, dla której Turcja bez żalu zrezygnowała z zakupu samolotów F-35, a nawet udziału w programie ich produkcji.

Już wkrótce może okazać się, że ODIN będzie zagrażał użytkownikom jeszcze bardziej niż ALIS. By to ocenić trzeba jednak poczekać kilka lat. Nowy system ma wejść do użytkowania we wszystkich F-35 USAF do grudnia 2022. Ta data dotyczy jednak jedynie samolotów rozmieszczonych w bazach w USA. Samoloty stacjonujące za granicą i na okrętach otrzymają go później. Na razie nie wiadomo, kiedy ODIN zostanie zaoferowany zagranicznym nabywcom F-35 ([Zgoda na F-35B dla Singapuru](#), 2020-01-10, [Trzy kolejne F-35A w Norwegii](#) , 2018-05-25).

Powiązane wiadomości

[ODIN zamiast ALIS \(2020-01-19\)](#)

[Trzy kolejne F-35A w Norwegii \(2018-05-25\)](#)

[Szpiegowski F-35A \(2017-12-04\)](#)

[F-35 testuje spadochron na Alasce \(2017-11-28\)](#)

Zgoda na F-35B dla Singapuru (2020-01-10)

Singapur chce kupić F-35 (2019-01-18)

F-15SG zrzucają GBU-31 (2017-05-15)

AURS odbierają MRTT (2018-09-03)

F-35B zderzył się z ptakiem (2019-05-13)

F-35B w Portsmouth (2019-12-19)

Brytyjskie F-35B na Queen Elizabeth (2019-10-14)

HMS Prince of Wales w służbie (2019-12-12)

© Wszelkie prawa zastrzeżone, 2007-2026 Altair Agencja Lotnicza Sp. z o. o